

### **Список використаних джерел:**

1. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 4.XI. 1950). [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text)
2. Про mediaцію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 7. Ст. 51.
3. Кодекс законів про працю України: Затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.71. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.

**Ключові слова:** трудові правовідносини, трудові спори, mediaція, процедура mediaції, законодавство України.

**Key words:** labour relations, labour disputes, mediation, mediation procedure, legislation of Ukraine.

### **ТИШКО ДМИТРО АНАТОЛІЙОВИЧ**

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

### **АКТИ РАДИ ЄВРОПИ ЯК ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ**

Серед джерел міжнародно-правового регулювання праці важливе місце займають акти Ради Європи, в яких проголошені, в тому числі, стандарти трудових прав. До таких актів належать, насамперед, Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року [1] та Європейська соціальна хартія від 18 жовтня 1961 року, яка була переглянута 3 травня 1996 року [2].

Головним документом Ради Європи у сфері забезпечення соціальних і економічних прав людини є Європейська соціальна хартія (переглянута), необхідність ратифікації якої була обумовлена як членством України у цій міжнародній організації, так і намірами України набути членства у Європейському Союзі.

На сьогодні саме Європейська соціальна хартія (переглянута) закріплює найбільш повний каталог соціальних прав (31 соціальне право) з-поміж міжнародно-правових актів про права людини, а також дуже високий рівень їх гарантій. У цей час для Європейської спільноти Європейська соціальна хартія (переглянута) фактично є аналогом Конституції соціальних прав [3].

Європейська соціальна хартія (переглянута) відрізняється від інших міжнародних та регіональних актів також тим, що надає можливість кожній державі-учасниці мати різний обсяг зобов'язань, тобто вважати для себе обов'язковим певну кількість статей та поступово залежно від стану економіки та розвитку соціальної сфери приймати додаткові зобов'язання.

Частина I Європейської соціальної хартії (переглянутої) містить перелік з 31 права та принципів, правове регулювання та забезпечення яких здійснюється, зокрема, засобами таких галузей права, як трудове право, право соціального забезпечення, житлове право, медичне право, освітнє право.

Європейською соціальною хартією (переглянутою) проголошені такі основні трудові права працівників: право на працю (ст. 1), право на справедливі умови праці (ст. 2), право на безпечні та здорові умови праці (ст. 3), право на справедливий винагороду (ст. 4), право на створення організацій (ст. 5), право на укладання колективних договорів (ст. 6), право дітей і підлітків на захист (ст. 7), право працюючих жінок на охорону материнства (ст. 8) та ін.

До прав у сфері соціального забезпечення належать право на соціальне забезпечення (ст. 12), право на соціальну та медичну допомогу (ст. 13), право на користування послугами соціальних служб (ст. 14) та ін.

14 вересня 2006 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)» [4] (для України Хартія набрала чинності 1 лютого 2007 року).

Відповідно до Закону України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)» від 14 вересня 2006 р. № 137-V Україна взяла на себе зобов'язання вважати частину I Хартії декларацією цілей, до досягнення яких вона буде прагнути, як це зазначено у вступному пункті Частини I Хартії. Україна також взяла на себе зобов'язання вважати обов'язковими 74 пункти 27 статей з 98 пунктів Частини II Хартії.

З 2006 року було прийнято тільки один Закон України «Про внесення змін до пункту 2 Закону України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)» від 17 травня 2017 року [5]. Відповідно до цього Закону Україна взяла на себе зобов'язання за пунктами 3 і 4 ст. 12 «Право на соціальне забезпечення» Європейської соціальної хартії (переглянутої).

До цього часу Україна не взяла на себе зобов'язання за такими пунктами і статтями Хартії: п. 3 ст. 2 «Право на справедливі умови праці»; п. 1 ст. 4 «Право на справедливий винагороду»; пп. 1-2 ст. 12 «Право на соціальне забезпечення»; ст. 25 «Право працівників на захист своїх прав у разі банкрутства їхнього роботодавця»; п. 3 ст. 31 «Право на житло»; пп. 1-12 ст. 19 «Право трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей на захист і допомогу».

За час, що минув після прийняття Закону України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)», було прийнято Закон «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення № 102» від 16 березня 2016 року, йде підготовка до Європейського кодексу соціального забезпечення. 5 листопада 2015 року було прийнято Закон України «Про зовнішню трудову міграцію» [6], що сприятиме приєднанню до окремих пунктів ст. 19 «Право трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей на захист і допомогу».

Положення Європейської соціальної хартії (переглянутої) мають важливе значення для триваючої кодифікації національного трудового законодавства і своєю більшістю знайшли відображення в зареєстрованих проектах Трудового кодексу України.

### **Список використаних джерел:**

1. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 4.XI.1950). [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text)
2. Європейська соціальна хартія (переглянута) (Страсбург, 3 травня 1996 року). [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_062#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text)
3. Щодо приєднання України до низки положень Європейської соціальної хартії (переглянутої). <https://vk24.ua/news/sodo-priednanna-ukraini-do-nizki-polozen-evropeiskoi-socialnoi-hartii-pereglanuto>
4. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14 вересня 2006 р. № 137-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 43. Ст. 418.
5. Про внесення зміни до пункту 2 Закону України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 17.05.2017 № 2034-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 24. Ст. 279.
6. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 05.11.2015 № 751-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 49-50. Ст. 463.

**Ключові слова:** трудові права, європейські стандарти трудових прав, акти Ради Європи, Європейська соціальна хартія (переглянута), законодавство України.

**Key words:** labour rights, european standards of labour rights, acts of the Council of Europe, European Social Charter (advised), legislation of Ukraine.

### **ТОДОРІКА КОСТЯНТИН ВОЛОДИМИРОВИЧ**

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

### **МЕДИЧНА ДОПОМОГА ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ЖИВУТЬ З ВІЛ**

У сучасних умовах боротьба з синдромом набутого імунodefіциту (СНІД) – особливо небезпечною інфекційною хворобою, що зумовлена вірусом імунodefіциту людини (ВІЛ), визнана одним з пріоритетних завдань держави в галузі охорони здоров'я населення. Для подолання ситуації, що склалася, нашою державою продовжують вживатися заходи щодо подолання епідемії ВІЛ/СНІДу, попередження його поширення та забезпечення належного соціального захисту інфікованих осіб.

Соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ, здійснюється шляхом їх забезпечення грошовими виплатами, соціальними послугами, соціальними пільгами, натуральною допомогою, медичною допомогою.